

L'IVAM s'endinsa en l'obra més desconeguda de Josep Renau durant el seu exili a Mèxic i a Berlín

La mostra reuneix més de dues-centes obres procedents en la seua majoria dels fons de la Fundació Josep Renau depositats en el museu

La directora de l'IVAM, Nuria Enguita, i els comissaris del projecte, Ramón Escrivà i Josep Salvador, han presentat als mitjans l'exposició *Els exilis de Renau*. La mostra, oberta al públic del 8 de juliol de 2021 al 9 de gener de 2022, posa el focus en l'obra del fotomuntador i muralista valencià Josep Renau realitzada durant els seus anys d'exili, primer a Ciutat de Mèxic (1939-1958) i, posteriorment, en l'antiga República Democràtica d'Alemanya (1958-1982).

“Renau va iniciar una diàspora de 43 anys. La major part de la seua vida lluny de la seua *màtria* (com ell deia). La condició d'exiliat marca tota la seua obra”, ha explicat la directora de l'IVAM, Nuria Enguita, sobre els períodes històrics menys coneguts dins de la producció artística del valencià que centren l'exposició en el museu.

En la introducció sobre l'exposició Nuria Enguita ha subratllat que en l'obra de Renau “hi ha un universalisme, un internacionalisme, que li ve del que és pensat tant com del que és viscut. I una comprensió de la relació entre feixisme i capitalisme i un coneixement de les seues contradiccions, que és tant pensament com experiència directa. Perquè els exilis mexicà i berlinés són dos exilis a la frontera. Dibuixats sobre la línia mateixa de la confrontació: del Mèxic que pateix la pressió fronterera de l'imperi USA i el Berlín dividit de la guerra freda”.

L'exposició inicia el seu recorregut dedicant un apartat especial a l'estudi de la relació entre Josep Renau i el muralista revolucionari David Alfaro Siqueiros, qui va incorporar a l'artista valencià, comunista com ell, a l'equip internacional que va realitzar el mural *Retrat de la Burguesia*, un de les fites del muralisme revolucionari mexicà.

El IVAM se adentra en la obra más desconocida de Josep Renau durante su exilio en México y en Berlín

La muestra reúne más de doscientas obras procedentes en su mayoría de los fondos de la Fundació Josep Renau depositados en el museo

La directora del IVAM, Nuria Enguita, y los comisarios del proyecto, Ramón Escrivà y Josep Salvador, han presentado a los medios la exposición *Los exilios de Renau*. La muestra, abierta al público del 8 de julio de 2021 al 9 de enero de 2022, pone el foco en la obra del fotomontador y muralista valenciano Josep Renau realizada durante sus años de exilio, primero en Ciudad de México (1939-1958) y, posteriormente, en la antigua República Democrática de Alemania (1958-1982).

“Renau inició una diáspora de 43 años. La mayor parte de su vida lejos de su *matria* (como él decía). La condición de exiliado marca toda su obra”, ha explicado la directora del IVAM, Nuria Enguita, sobre los períodos históricos menos conocidos dentro de la producción artística del valenciano que centran la exposición en el museo.

En la introducción sobre la exposición Nuria Enguita ha subrayado que en la obra de Renau “hay un universalismo, un internacionalismo, que le viene de lo que es pensado tanto como de lo que es vivido. Y una comprensión de la relación entre fascismo y capitalismo y un conocimiento de sus contradicciones, que es tanto pensamiento como experiencia directa. Porque los exilios mexicano y berlinés son dos exilios en la frontera. Dibujados sobre la línea misma de la confrontación: del México que sufre la presión fronteriza del imperio USA y el Berlín dividido de la guerra fría”.

La exposición inicia su recorrido dedicando un apartado especial al estudio de la relación entre Josep Renau y el muralista revolucionario David Alfaro Siqueiros, quien incorporó al artista valenciano, comunista como él, al equipo internacional que realizó el mural *Retrato de la Burguesia*, uno de los hitos del muralismo revolucionario mexicano.

Departament de
Comunicació i Xarxes Socials

comunicación@ivam.es

Facebook

Twitter

Instagram

Youtube

IVAM

Nota de premsa

7-7-2021

Departament de
Comunicació i Xarxes Socials

comunicación@ivam.es

“Es tracta d'una al·legoria de la destrucció, utilitza una iconografia basada en la idea de la tecnologia al servei de la destrucció i la irrupció del feixisme a Europa, aliat amb el gran capital”, ha matisat Escrivà. És un mural molt innovador concebut com un fotomuntatge realitzat amb pintura a la piroxilina, “un material industrial de l'època” i que es veurà per primera vegada en l'IVAM.

Ocupen també un lloc destacat en aquesta primera secció obres de Siqueiros, “considerades monument nacional al país i que han sigut molt difícils d'aconseguir”, juntament amb els diferents projectes d'obra mural i comercial que Renau va realitzar durant els seus anys a Mèxic, amb la indispensable col·laboració de la seua dona, l'artista Manuela Ballester.

“No es pot entendre la producció de Renau sense comptar amb la col·laboració de Manuela Ballester. Aquest suport li va permetre destinar temps a una obra més personal, a canvi que Manuela no poguera fer la seua pròpia, com ha ocorregut amb tantes dones artistes”, ha afirmat el co-comissari. L'exposició projecta el documental *Manuela Ballester, el llanto airado*, dirigit per Giovanna Ribes.

El segon bloc de l'exposició mostra, per primera vegada des de la seua presentació després de l'obertura oficial de l'IVAM, la sèrie completa de fotomuntatges de Renau *The American Way of Life* en diàleg amb l'obra de l'artista soviètic Alexander Zhitomirsky. “Renau va denunciar el potencial expansiu, l'imperialisme i el procés de colonització cultural del model de vida americà”, assenyala Escrivà, una investigació que es complementa amb una xicoteta mostra documental a la sala de la Biblioteca del museu.

El tercer bloc de l'exposició dedica una atenció especial a la irrupció de la nova arquitectura socialista alemanya i el seu vincle amb el muralisme al servei de l'adoctrinament polític; un fenomen històric en el qual destacaran nous projectes urbanístics com el de la ciutat d'Erfurt o el de Halle-Neustadt, una ciutat modèlica construïda per als treballadors de la indústria química. “És ací on Josep Renau va poder realitzar la seua obra mural més ambiciosa, compromesa i monumental”, ha afirmat Josep Salvador.

La mostra reuneix més de dues-centes obres procedents en la seua majoria dels fons de la Fundació Josep Renau en l'IVAM, “un extraordinari depòsit de la seua obra i del seu arxiu i biblioteca personal depositat en el museu”, com ha assenyalat la directora, i que han convertit l'IVAM en destí obligat per a la investigació del paper d'aquest autor en la història de l'art.

“Se trata de una alegoría de la destrucción, utiliza una iconografía basada en la idea de la tecnología al servicio de la destrucción y la irrupción del fascismo en Europa, aliado con el gran capital”, ha matizado Escrivà. Es un mural muy innovador concebido como un fotomontaje realizado con pintura a la piroxilina, “un material industrial de la época” y que se verá por primera vez en el IVAM.

Ocupan también un lugar destacado en esta primera sección obras de Siqueiros, “consideradas monumento nacional en el país y que han sido muy difíciles de conseguir”, junto con los diferentes proyectos de obra mural y comercial que Renau realizó durante sus años en México, con la indispensable colaboración de su mujer, la artista Manuela Ballester.

“No se puede entender la producción de Renau sin contar con la colaboración de Manuela Ballester. Este apoyo le permitió destinar tiempo a una obra más personal, a cambio de que Manuela no pudiera hacer la suya propia, como ha ocurrido con tantas mujeres artistas”, ha afirmado el co-comisario. La exposición proyecta el documental *Manuela Ballester, el llanto airado*, dirigido por Giovanna Ribes.

El segundo bloque de la exposición muestra, por primera vez desde su presentación tras la apertura oficial del IVAM, la serie completa de fotomontajes de Renau *The American Way of Life* en diálogo con la obra del artista soviético Alexander Zhitomirsky. “Renau denunció el potencial expansivo, el imperialismo y el proceso de colonización cultural del modelo de vida americano”, señala Escrivà, una investigación que se complementa con una pequeña muestra documental en la sala de la Biblioteca del museo.

El tercer bloque de la exposición dedica una atención especial a la irrupción de la nueva arquitectura socialista alemana y su vínculo con el muralismo al servicio del adoctrinamiento político; un fenómeno histórico en el que destacarán nuevos proyectos urbanísticos como el de la ciudad de Erfurt o el de Halle-Neustadt, una ciudad modélica construida para los trabajadores de la industria química. “Es aquí donde Josep Renau pudo realizar su obra mural más ambiciosa, comprometida y monumental”, ha afirmado Josep Salvador.

La muestra reúne más de doscientas obras procedentes en su mayoría de los fondos de la Fundació Josep Renau en el IVAM, “un extraordinario depósito de su obra y de su archivo y biblioteca personal depositado en el museo”, como ha señalado la directora, y que han convertido el IVAM en destino obligado para la investigación del papel de este autor en la historia del arte.

IVAM

INBAL